

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Шановалової Дарії Русланівни

на тему: «Цивільно-правове регулювання відносин спільного інвестування та спонсорування з використанням цифрових

інструментів в Інтернеті»

що представлена на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 081 – «Право»

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Актуальність теми, обраної дисертанткою, підтверджується як надзвичайним поширенням використання краудфандингових кампаній в умовах кризових явищ, спричинених пандемією та війною, так і наявністю низки практичних проблем при визначенні ефективного правового режиму врегулювання відносин спільного інвестування та спонсорування з використанням цифрових інструментів в Інтернеті. У світлі тісного зв'язку між соціальними мережами та краудфандингом доведено, що сила соціального впливу на ефективність краудфандингової кампанії змінилася саме в період пандемії. Інвестори в цей період були більш схильні робити свій внесок у соціальні проекти з невеликими сумами. Наприклад, протягом перших семи місяців пандемії COVID-19 у США було створено понад 175 000 краудфандингових кампаній для потреб, пов'язаних із коронавірусом, з використанням платформи GoFundMe. Хоча благодійний краудфандинг був популярний останніми роками, широкомасштабне створення кампаній, пов'язаних з COVID-19, вказує на потенційні зміни у способі використання платформи та обсяг потреб користувачів, які користувачі принесли на сайт під час глибокої економічної, соціальної та епідеміологічної кризи. Фінансова підтримка тих, хто бореться з медичними та економічними наслідками COVID-19, була особливо обмеженою,

що призвело до одного з найглибших економічних спадів в історії США. Не дивно, що американці звернулися до краудфандингу для своїх власних та чужих потреб, і що він не забезпечив адекватного успіху.

На сьогодні перед вітчизняною наукою цивільного права стоїть завдання опрацювати проблематику спільного інвестування та спонсорування з використанням цифрових інструментів в Інтернеті та надати ефективні механізми захисту правам та інтересам всіх учасників даних правовідносин. У сучасному світі існує значний інтерес до спільного інвестування, але не всі мають навички та ресурси, необхідні для успішного виконання програми спільного інвестування. Інвестори в останні роки були залучені до спільного інвестування через його потенціал для досягнення чудових результатів за знижених витрат.

Практичне значення обраної авторкою теми полягає в необхідності формування єдиного категоріального апарату та виокремлення специфіки спільного інвестування та спонсорування саме з використанням цифрових інструментів в Інтернеті. Також авторка встановила контекст і значення проведеного дослідження шляхом узагальнення поточного розуміння та довідкової інформації на тему, освітлила мету роботи у вигляді дослідницької проблеми, підкріпленої гіпотезою та набором питань, короткого пояснення методологічного підходу, що використовується для вивчення дослідницької проблеми, виявила результати в ході дослідження, та дотримувалася чіткої структури.

Отже, актуальність питань цивільно-правового регулювання відносин спільного інвестування та спонсорування з використанням цифрових інструментів в Інтернеті на сьогоднішній день є безумовною, а рішення авторки щодо звернення до даної теми виглядає слушним та своєчасним.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дисертація виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія»

«Методологічні засади вдосконалення цивільного законодавства» на 2011-2015 роки як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Теоретичні та практичні проблеми забезпечення сталого розвитку української державності і права» на 2011-2015 роки (державний реєстраційний номер 0110U000671), а також плану науково-дослідної роботи кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» «Цивілістичний вимір інтеграційного розвитку України» на 2016-2020 роки як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» на 2016-2020 роки (державний реєстраційний номер 0116U001842).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Одним з продуктивних шляхів забезпечення наукової новизни результатів будь-якого вивчення є глибокий теоретико-методологічний аналіз предметного поля дослідження. Докладний аналіз рецензованої роботи дає змогу констатувати, що об'єкт і предмет даної дисертації як категорії наукового процесу дійсно співвідносяться між собою як загальне та часткове, що відповідає встановленим вимогам; теоретико-методологічний арсенал дисертаційного дослідження дійсно зумовлений метою та особливостями явища, що розглядається; обґрунтованість і достовірність отриманих авторкою наукових результатів дослідження не викликають сумнівів.

Авторкою обґрунтовані вибір напрямку дослідження, його об'єкту, предмету, мети та завдань, дотримані правила організації дослідження, використано сучасний методологічний інструментарій обробки наукової інформації, встановлено проблемні питання та зроблені відповідні висновки щодо їх усунення. Обрана структурна побудова дисертації є обґрунтованою і побудованою відповідно до логіки викладу інформації. Дисертація відзначається системним підходом до предмету дослідження. Оскільки на сьогодні правове регулювання не дозволяє враховувати всі особливості

відносин спільного інвестування та спонсорування, авторка використала системний підхід щодо розробки методів вирішення нетипових завдань, що виникають у цій сфері. Дарією Русланівною опрацьовано значну кількість вітчизняних та іноземних наукових джерел, проаналізовано значний обсяг нормативно-правових актів. Також у своїй роботі авторка не лише аналізує висновки, зроблені в існуючій літературі, але й піддає критиці деякі твердження. Авторка показала вміння чітко висловлювати думку, робити логічні висновки, показала навички теоретичного мислення та концептуалізації огляду літератури. У роботі Дарія Русланівна вдало розкрила теоретичну основу, що служить структурою і опорою для обґрунтування дослідження, постановки проблеми, мети та наукової новизни одержаних результатів.

Достовірність сформульованих в дисертації наукових висновків, положень, рекомендацій підтверджується метою та завданнями, які поставила перед собою дисертантка для дослідження. Авторка обґрунтовує необхідність дослідження проблеми, а також реалізує стратегію для проведення запропонованого дослідження. Так, метою дисертаційної роботи є розвиток науки цивільного права щодо визначення правової природи краудфандингу, а також формулювання пропозицій про вдосконалення чинного законодавства України щодо правового регулювання здійснення спільного інвестування та спонсорування з використанням цифрових інструментів в Інтернеті. Рецензованому дослідженню притаманний високий ступінь обґрунтованості та новизни наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих авторкою.

Таким чином, все вищезазначене свідчить про те, що завдання, поставлені авторкою, згодом вирішені на належному науково-теоретичному рівні, а одержані у дослідженні результати характеризуються високим ступенем вірогідності та наукової обґрунтованості.

Не принижуючи позитивних рис роботи, необхідно сконцентрувати увагу на таких окремих зауваженнях і спірних моментах, які, як і в будь-якій іншій

науковій роботі, наявні в представленій дисертації. Висловлені побажання можуть бути враховані автором в подальшій науковій роботі.

1. Так, підчас захисту пропонується більш докладно пояснити які саме особливості відносин спільного інвестування та спонсорування зумовлює використання технічним можливостей цифрових інструментів в Інтернеті, що обґрунтовує потребу в науковому дослідженні методів та способів правового регулювання саме цієї сфери відносин. В цьому ж контексті доцільним є й підтвердження вад чинного законодавства в питанні регулювання діджиталізованих відносин спільного інвестування та спонсорування.

2. Крім того, слушним є звернення авторки до критичного аналізу ступеня врегульованості даних відносин в державах ЄС та інших розвинених держав, однак хотілося б почути авторську позицію щодо можливості та доцільності імплементації окремих положень зарубіжного та міжнародного законодавства в чинне вітчизняне законодавство та щодо проблем такого запозичення нормативного матеріалу.

Висновок. Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновок, що Шаповаловою Дарією Русланівною здійснено дослідження на тему «Цивільно-правове регулювання відносин спільного інвестування та спонсорування з використанням цифрових інструментів в Інтернеті», характеризується актуальністю, науковою новизною його положень та відповідною обґрунтованістю висновків. Загалом дисертаційна робота є самостійним завершеним науковим дослідженням, в ході якого розв'язане конкретне наукове завдання, що має істотне значення для науки цивільного права.

Рецензована дисертаційна робота відповідає вимогам та вимогам Постанови КМУ від 12.01.2022 р. №44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її авторка Дарія Русланівна

Шаповалова, заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного права
НУ «ОЮА»

О.М. Берназ-Лукавецька

Підпис О.М. Берназ-Лукавецької досліджую
всесвітній науковий центр "Юридична академія"

